

ΑΩΤΟΝ ΛΑΚΩΝΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΟΙΜΙΩΔΗΣ απέμεινε η συντομία τῶν γνωστῶν λακωνικῶν φράσεων: «*Μολὼν λαβὲ*» τοῦ Λεωνίδα, τὴν ὁποίαν ἐξεσφενδόνησεν εἰς τὰς ἀπειλὰς καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Ξέρξου, ὅπως τῷ παραδώσῃ τὰ ὄπλα, καὶ «*Τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς*» τῆς ἡρωϊκῆς Λακαίνης, ἣτις, παραδίδουσα τὴν ἀσπίδα εἰς τὸν υἱὸν τῆς, τῷ συνίστα καὶ τῷ ἠύχετο «*ἢ νὰ ἐπανέλθῃ μὲ ταύτην νικητῆς ἢ νεκρὸς ἐπὶ ταύτης*».

Ἐπίσης, ὡς λακωνικωτάτην ἐξαίρει ὁ Πλούταρχος τὴν εἶδησιν τῆς μεγάλης νίκης, τὴν ὁποίαν ὁ Καῖσαρ καταγαγὼν βραχδαίως περὶ τὴν Ζάλαν τῆς Ἀσίας ἐναντίον τοῦ Φαρνάκου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Μιθριδάτου, διεβίβασε πρὸς τὸν ἐν Ρώμῃ φίλον του Ἀμάντιον διὰ τῶν τριῶν βραχυτάτων λέξεων: «*Veni, vidi, vici*» ἤτοι «*ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα*».

Ὡς ἄωτον λακωνισμοῦ, ἀνυπέρβλητος ἐπίσης εἰς βραχυλογίαν, θὰ παραμείνῃ ἡ ἀπάντησις, ἣν ἀπηύθυνεν ὁ ἀγαθὸς καὶ συνετὸς αὐτοκράτωρ Νέρβας πρὸς τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀττικόν. Ὄταν οὗτος, ἀνοικοδομῶν πεπαλαιωμένην τινὰ οἰκίαν παρὰ τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον τοῦ Διονύσου, ἀνεῦρε κεκρυμμένον θησαυρὸν ἀμύθητον, κατεπλάγη ἐπὶ τῇ θέᾳ. Γνωρίζων δ' ἐκ πείρας τὸ φιλύποπτον τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀρχῆς καὶ ἐπειδὴ μέρος τοῦ πλοῦτου ἀνῆκεν αὐτοδικαίως κατὰ τὸν νόμον εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἔσπευσε ν' ἀναγγείλῃ πρὸς αὐτὸν τὸ πολύτιμον εὑρημα:

— «*Θησαυρόν, ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ τῆς ἐμαυτοῦ οἰκίας εὑρηκα· τί οὖν περὶ αὐτοῦ κλεύεις;*»

Οὗτος δὲ τῷ ἀπήντησεν λακωνικώτατα: «*Χρῶ, οἷς εὔρες*», βέβαιος ὅτι ὁ Ἡρώδης ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἔκαμινεν ἀγαθὴν καὶ σκόπιμον χρῆσιν τοῦ θησαυροῦ. Ἄλλ' ὁ Ἡρώδης, μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην τοῦ αὐτοκράτορος, τῷ ἔγραψεν ἐκ νέου παριστῶν τὸ μέγεθος τοῦ θησαυροῦ, ὅποτε ὁ Νέρβας τῷ ἀπήντησε καὶ πάλιν λακωνικῶς: — «*Παραχρῶ τῷ ἐρμαίῳ*».

Δὲν εἶνε δὲ ἀπίθανον ὅτι ἡ ἐλευθεριότης τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀπαντήσεως, ἀναρριπίσασα τὴν ἔμφυτον γενναιοδωρίαν τοῦ μεγαλοπράγμονος ἐκείνου Ἀθηναίου, ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ οὐ μόνον τῶν Ἀθηναίων διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου, τοῦ Ὁδείου ἐπὶ Ρηγίλλῃ κλπ., ἀλλὰ καὶ πλείστων ἄλλων πό-

λεων ἐν τε τῇ Ἑλλάδι, καὶ τῇ Ἰταλίᾳ, Ἠπειρῷ, Θεσσαλίᾳ, Εὐβοίᾳ, Βοιωτίᾳ, Πελοποννήσῳ καὶ πολλῶν ἐν Ἀσίᾳ ἐλληνίδων πόλεων, ἃς ἐπρόκισε διὰ πολυδαπάνων ἔργων τέχνης καὶ χρησιμότητος.

Λακωνικωτέρα δὲ μὴ πασῶν ὑπῆρξεν ἢ ἐν μιᾷ μόνῃ λέξει συνοψισθεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ Ἡρώδου πρὸς τὸν Ὀβίδιον Κάσσιον, στρατηγὸν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ῥωμαϊκῶν δυνάμεων ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου. Ὃταν δ' Ἡρώδης, ὁ ἀφρωσιωμένος τοῦ Κασσίου φίλος, ἔμαθεν ὅτι οὗτος ἐφαίνετο νεωτερίζων καὶ ἐσχεδίαζε νὰ ὑψώσῃ τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας, ἔσπευσε νὰ ἐπιπλήξῃ αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς οὕτως ἑγγραμμένης: — «Ἡρώδης Κασσίω. Ἐμάνης».

Σκ.

ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΡΩΙΟΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΣΗΜΙΧΑΗΛ

ΠΟ τὰς ἀλησμόνητους ἡρωϊκὰς μορφάς, τὰς ὁποίας θὰ παραδώσῃ ἔσσει εἰς τὸν θαυμασμὸν τῶν μεταγενεστέρων ἢ ἀθάνατος πινακοθήκῃ τῶν δύο ἐλληνοβαλκανικῶν πολέμων.

Κάλλος σώματος, εὐγένεια ψυχῆς, σεμνότης ἤθους, ἀνδρεία δημοῦ καὶ καλωσύνη, ἵπποτισμὸς ἀληθινὸς «ἢ λεβεντεῖα τῆς πλατείας» ὅπως τὸν ἀπεκάλουν οἱ φίλοι καὶ οἱ γνώριμοί του ἐν Δαρίσῃ, τῇ ἰδιαιτέρᾳ του πατρίδι, συνεκεντροῦτο ἐναμίλλως εἰς τὸν ὥρατον καὶ νεαρὸν μαχητὴν, ὅστις, ἔμπλεως ἀγίου ἐνθουσιασμοῦ, ἔσπευσε ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος. Ὡς ἐπιλοχίας τοῦ 4ου Συντάγματος ἐπολέμησεν ἀτρόμητος τὸ

πρῶτον κατὰ τὴν μάχην τῆς Ἐλασσῶνος, ἔπειτα εἰς Σαραντάπορον καὶ Γενιτσᾶ, ἐπιστάσας τὸν θαυμασμὸν τῶν συμπολεμιστῶν του. Μετὰ τὰς δάφνας αὐτάς, ἡ Δόξα τῷ ἐπεφύλασσε τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς νίκης εἰς τὴν μάχην τοῦ Δρεσθενικοῦ τῆς Ἠπειροῦ, ὅπου δὲ μὴ ἐπέσε, καθαγιασὰς διὰ τοῦ τιμίου τοῦ αἵματος τὸν ἱερόν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων ἀδελφῶν ἀγῶνα. Ὑπῆρξε τὸ σέμνωμα καὶ τὸ στήριγμα τῆς πατρικῆς του οἰκογενείας, διὰ τὴν ὁποίαν τὰ χεῖρά του δὲν εἶχαν ἢ μόνον λέξεις λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως. Εἰλικρινῆς εἰς τοὺς φίλους του, εὐθὺς εἰς τὰς κοινωνικάς του σχέσεις, ἀλτραυτῆς διὰ τοὺς πάσχοντας, ἐθρηνήθη ἀπὸ ὅσους τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἠγάπησαν. Ἡ τελευταία του πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἐπιστολή, ἀρωματισμένη ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα, ἔτελείωνε διὰ τῶν λέξεων: «Ἑλλάς, Ἑλλάς, χρυσὴ μου Ἑλλάς!»